

ERDÉLYI GAZDA

ALTALÁNOS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG:

Kolozsvárt, belközép-utca 11. szám,
hová a lap szellemi részét illető küldemények czimzendők.
Kéziratok nem küldetnek vissza.
Előfizetési ára: egész évre 4 frt, félévre 2 frt.
Az erdélyi gazdasági egylet tagjai ingyen kapják.

KIADÓHIVATAL:

Kolozsvárt, beltorda-utca 1. szám,
(„Közművelődés“ nyomdai részvénytársaság felvételi irodája).
Ide küldendők a hirdetések, mindennemű mellékletek, előfizetési és hirdetési pénzek, valamint a reclamatiók.
Hirdetések a legolcsóbb árszabály szerint vétetnek fel.

TARTALOM.

A kolozsmonostori m. kir. gazdasági tanintézet. Sz. P.
A közönséges luczerna (*medicago sativa*) termesztése. Ásványi Lajos.
A külföldi komlótermelése.
Méhészeti kiállítás.
Értesítés a kolozsmonostori m. kir. gazd. tanintézetbe való fölvételről.
Kormányintézkedés.
Eladó európai szőlővesszők.
Vegyesek.
Személyi hírek. (Székely Gyula. Ugron Gáspár.) — A tarmány helyes összetétele. — A járgány-körönd elkészítése. — Champignon-tenyésztés a szabadban. — Véres vizelet.
Fiaczi értesítő.

A kolozsmonostori m. kir. gazdasági tanintézet

Mult számunkban egy új földmives-iskoláról szólottunk és méltattuk annak hivatását, évi vizsgálja alkalmából.

Most, az új tanév közeledtével, egy régi, a magasabb szakképzés ügyét már innet-onnat egy negyed század óta szolgáló jeles tanintézetünkről kell megemlékeznünk, a kolozsmonostori m. kir. gazdasági tanintézetéről.

A mig az *algyógyi gróf Kuun Kocsárd székelly földmives-iskola*, munka felügyelőket, munka vezetőket, tehát első munkásokat képez; addig a *kolozsmonostori gazd. tanintézet*, birtokosoknak s bérlőknek, gazdatiszteké lenni kívánóknak nyújt magasabb fokú szakismeretet, hogy a kezelésükre jutott vagy bizott birtokoknak, gazdaságoknak, a haladott kor szerinti berendezésére és kezelésére — s a nagyobb igényeknek megfelelő jövedelmeztetésére képesek legyenek.

A gazdasági tanintézet kutatja és megtanítja a „miért“-et, az „okot“ is, szóval tudományos képzést nyújt és így újabb tervezésekre és alkotásokra képesít; a földmives-iskola azonban megelégszik az okozat gyakorlati egymásutánjának megismertetésével, tehát ennek növendékei, mint empirikus ismeretekkel bírók, önmaguktól csupán a látottak gyakorlati alkalmazására képesítettek.

Igy van ez már a fölvételnél megkívántató előképzettség által is körvonalazva, mert a mig a felsőbb gazdasági tanintézetre *legkevesebb hat gymnasium, reál, vagy polgári iskolának sikeres elvégzése követeltetik*; addig a földmives iskolába való fölvételre, az *írni, olvasni tudás elegendő*.

Tehát a gazdasági tanintézetből kikerülők egy magasabb feladat megoldására vannak hivatva, melyhez a földmives iskolát végzetek mint altisztek, mintegy eszközül szolgálnak.

Szükségesnek tartottuk ezt itt körvonalazni, nehogy olvasóink közül bárki is, a két szakintézet célját és rendeltetését egymással összetéveszsze.

A magasabb gazdasági tudomány művelésére és céljában hazánk gazdasági kulturájának fejlesztésére hivatott kolozsmonostori m. kir. gazdasági tanintézetben, a közelgő október hó 1-én új tanév nyílik meg.

Hazánk ezen egyik elsőrangú gazdasági tanintézetére kívánjuk ezuttal felhívni olvasóink figyelmét.

Helyes érzékére vall az erdélyi gazdasági egyletnek, midőn több, mint egy negyed századdal ez előtt, ezen gazdasági tanintézet létesítésére mozgalmat indított és tekintélyét latba vetette.

Az óta a mezőgazdasági kultúra hazarészünkben is jelentékeny előhaladást tett és ki merné elvitatni, hogy ez nem a kolozsmonostori gazdasági tanintézet hatása alatt történt leginkább?

Erdélynek majd minden részében már szakképzett gazdákra birtokosokra, bérlőkre és gazdatisztekre akadunk, a kik a magokkal hozott szakismeretek birtokában, a gazdasági haladás fáklyáját lobogtatják a kezökben.

A kolozsmonostori gazdasági tanintézet páratlanul áll társai mellett abban, hogy itt sok tanulóknak mód nyújtatik arra, hogy a legolcsóbban juthasson a kellő szakismeretek birtokába. A tanintézetben 26 olyan állami ösztöndíj van, hogy még a legszegényebb tanuló is, a ki annak részesévé válik, könnyedén, mondhatni gond nélkül, végezheti tanulmányait, mely a tanintézet convictusában való teljes ellátásból áll.

Ezen kívül a tanintézet évzáró ünnepélyén az erdélyi gazdasági egylet rendszeren 100—100 frtból álló két ösztöndíjat oszt ki, a két legjobb sikerrel végzett hallgatónak, melyek egyikét saját maga alapította egykori nagy nevű elnökének *gróf Mikó Imrénének* az emlékére, a másikat pedig *Bors Albert* szindi birtokos úr, Kolozsmonostoron nyugvó szülőinek emlékére, mely szintén az erdélyi gazd. egylet kezelésére bizott.

Ugyancsak a tanintézet convictusában vannak fizetéses, de kedvezményezett helyek, a hol csupán az élelmezés díját kell megfizetni és a tanulók mind azt élvezik, a mit az állami ösztöndíjasok.

S még azok is, a kik a jelzett kedvezmények részesei nem lehetnek, egész nyugodtan választhatják szakismereteik megszerzésére a kolozsmonostori gazd. tanintézetet, mert a mellett hogy a szakképzés kellő föltételei ép úgy megvannak, mint bármely más gazdasági tanintézetben; itt az életmód sokkal olcsóbb és hozzá egy olyan központtal van a tanintézet közvetlen

kapcsolatban, t. i. Kolozsvárral, a hol a szélesebb látkör és a kívánatos társadalmi műveltség megszerzésére is, minden irányban meg van a mód és alkalom.

Méltánylásban is részesül a tanintézetnek ez a kedvező positioja országszerte és ezért, valamint általánosan ismert tekintélyénél fogva, hazánk legtávolabbi — mondhatnók — legnyugatibb részeiből is növendékeiben sürü látogatottságnak örvend. És nem ok nélkül, mert végzett hallgatói közül sokan vannak, a kik hazánk uradalmában, valamint a tan- és közügy szolgálataiban tekintélyes állásokat töltenek be.

A gazdasági pálya egyike a legszebb gyakorlati pályáknak s azoknak a kik ezt választották életcéljukul, melegen ajánljuk, hogy szakismeret szerzésre válasszák a kolozsmonostori m. kir. gazd. tanintézetet.

Az új tanévre a beiratások október hó 1-én kezdődnek s e tanintézet igazgatóságának erre vonatkozó értesítését lapunk más helyén közöljük.

Sz. P.

A közönséges luczerna (*medicago sativa*) termesztése.

II.

A legmegbízhatóbb forrásokból vásárolt luczerna-magot is szoros vizsgálat alá vegyük, csiraképességének, az aranka magtól való mentességének, és egyéb tekintetekben való tisztaságának biztos megállapítása céljából, miután az e téren való csalódások gyakoriak.

Az arankamag nagyságára nézve egy kevéssé fejlődött mák szemmel mérközik, színére nézve feketébe játszó sötétbarna, felső felszíne recézett, gömbölyűségét pedig a csira tövén levő kis mélyedés csorbitja.

Miután a luczernamagnál jóval kisebb, enél fogva rostálás utján közüle elég tökéletesen kitisztítható. Ha kisebb mennyiségről van szó, akkor a közönséges kis kézi rostát, ellenkező esetben a Thallmayer-féle arankaválasztó rostát alkalmazzuk, a melylyel óránként 80—100 klg. magot vagyunk képesek kitisztítani.*)

Igaz ugyan, hogy a luczerna mag egy-két évi állás után szép, élénk sárga színét elveszti, a mivel aztán csiraképességének csökkenését azonnal elárulja, de mivel az sincs kizárva, hogy szép élénk színe nem e mesterséges uton lett

*) Kapható Khüne E.-nél Budapesten vagy Mosonban ára 45 frt.

Mindennemű
mútrágya.

A magas kormány kezdeményezése folytán alapított
„HUNGARIA“ MÚTRÁGYA-, KÉNSAV- ÉS VEGYI-IPAR RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG
ajánlja saját gyártmányu, tiszta kénsavval feltárt, elismert kitűnő minőségű mútrágyáit: csontliszt-, spodium-, ammoniak- és ásványi superphosphatokat, párolt csontlisztet, Thomassalakot, chilisalétromot, kénsavas kálit és ammoniakot; különlegességeket, mint: szőlő-, répa-, rét-, kender stb. trágyát és mindennemű egyéb mútrágyát, kénsavat, réz- és vasgálicot. — Talaj-elmzések díjmentesen eszközöltetnek. Felvilágosításul és árjegyzékkel készségesen szolgál gyáraink központi irodája: V., Erzsébettér 9. sz. II. emelet, hová levelek és megrendelések intézendők. — Telefon-szám 882.

Thomas-
salak.

előállítva, vagy fokozva, ennél fogva csiráztatását el ne hanyagoljuk.

Miután tisztaságát a hozzá hasonló, de nálánál sokkal értéktelenebb magvakkal nagy mértékben szokták hamisítani, ennél fogva ezt is jól szemügyre kell venni és lupánkkal jól megvizsgálni, vajjon nem kapunk-e közöttük a luczernától eltérő alakú magvakat s nevezetesen — inkább tojásdadokat mint vese alakúakat, mert ezek bizonyára komló luczerna (medicago lupulina) magvak lesznek. Hamisítják még ezenkívül somkóó (Melilotus officinalis) magvakkal is s e mellett gyakran előfordulnak benne a sóska (Rumex acetosella), az utifü-féle (Plantago) magvai, valamint egyéb magvak is.

A luczernát rendszeresen tisztán, azaz lóher és fűfélék nélkül a csipősebb tavaszi napok elmúltával azonnal elvetjük. Vethetjük azonban kivételesen nyár elején is.

Védnövénye lehet buza, árpa, hajdina, zabos-bükköny s egyéb is, de természetjük védnövény nélkül is.

Buzába vethetjük ott, hol a luczerna igényeinek a talaj és klíma minden tekintetben megfelel. Ezen vetési eljárás nemcsak igen kényelmes, de biztos is, a mennyiben vetési munkálatunkat gyorsan és igen jól végezhetjük, a mi a geppelel vagy kézzel elvetett magnak befogolásából és lehengerezéséből áll. Kedvezőtlenebb őszi idők jártával ezen vetések — télire kelve — közepes felültrágyázásban részesülnek.

Az árpát vagy zabot akkor válasszuk védnövényül, mikor a luczernát tavasszal felszántott földbe vetjük és midőn a védnövényt magtermés céljából is ki akarjuk használni. Nagyon száraz vidékeken zabos bükköny közé is vethetjük a luczernát, megeshetik azonban, hogy kedvező idő jártával a zabos bükköny elbokrósodása miatt, sokat fog az szenvedni.

Hajdina jó védnövénye akkor, mikor a luczernát a nyár elején vetjük. Ezt pedig olyan vidékeken tegyük, hol a nyári esőzések gyakrabban előfordulnak, vagy azon rendkívüli esetben, midőn a szokásos vetésről lekéstünk.

Védnövény nélkül ott vessük luczernánkat, hol csapadékokban annyira bővelkedünk, hogy a ki kelt, zsonge luczernásunkat a kiszüléstől féltetnünk nem kell.

Ezen eljárás mellett igen hálás lesz luczernánk, a mit már az első évben nyujtandó két kaszálással kezd bizonyítani, a második évben pedig bőséges kamatokkal beváltani. Jól lehet ugyan, hogy a luczerna közé egyéb évelő takarmány felét vetnünk nem szabad, mindazon által élete fogytával, vagy jobban mondva utolsó termő évében olasz perjét fogasolunk közéje, hogy kirikkult és meggyöngült állását azzal kitöltjük, földünk hozamát pedig biztosítsuk. Forda beállítások alkalmával átmenetileg úgy is cselekedhetünk, hogy a luczernát egyszerűen valamely tarlóba vetjük és a közéje vetendő fű félével együttesen befogasoljuk, a mint ezt a francziák is teszik két évre előirányzott természetése mellett.

Mindezekből tehát láthatjuk, hogy a luczerna vetésénél szigorúan számba kell venni mindazon viszonyokat és körülményeket, melyek annak tenyészetére befolyással vannak.

A luczerna vetésénél egyébként szabályul tartasuk szemünk előtt:

1-ször, hogy vetőmagul mindig első osztályu, aranka mentes magot használjunk;

2-ször, hogy kat. holdanként legalább is 14—15 kgrammot vessünk;

3-szor, hogy szárazabb éghajlati viszonyok mellett védnövénynyel, nedvesebb klíma mellett pedig a nélkül vessük — és

4-szer, hogy a vetés mindig tisztán, vagyis más takarmány-félék hozzá keverése nélkül történjék.

Ápolása és ellenségei. A luczerna ápolására vonatkozó leglényesebb munkálatokat a tulajdonképeni előmunkálatok képezik, melyek részint a talajnak kellő előkészítéséből, részint a magnak helyes megválasztásából illetve kitisztításából állanak.

A mint egyébként előzőleg már egyszer említve volt, az előmunkálatok leglényesebbjéből a talajnak jó trágya erőbe való helyezése, mely művelése, különösen pedig a fű-féléknek és ezek között a taracknak, mint legveszélyesebb ellenségeinek gyökeres kiirtása képezik.

Ez utóbbit csakis a legintenzívebb kulturát végző eszközzel, az ásóval, kiterjedtebb fellépténel pedig a legszakszerűbb szántás és fogasolásokkal egybekapcsolt ugarolással leszünk képesek kellőképpen kiirtani, azaz ilyen módon a luczerna jó tenyészésének alapját megvetni és élete tartósságát biztosítani.

Ezen előmunkálatok után nem kevésbé fontosak a tenyészidő alatti ápolási munkálatok, melyek állhatnak: *a hibás vetés kijavításából, a védnövények esetleges ritkításából, az aratási munkálatok helyes kezeléséből, a rendszeres fogasolások keresztül viteléből s végül a különféle gyomok, élősdiék és kártékony állatok pusztításából.*

A hibás vetésből eredő foltokat, vagy a kártékony állatok által okozottakat törekedjünk fellelésük után azonnal kijavítani, illetve a viszonyokhoz mérten kézi, vagy fogatos eszközökkel a hibát helyre ütni.

A buja fejlődésnek induló védnövényeket iparkodjunk ezen hajlamaikban jó eleve megakadályozni, a mit hengerezéssel, vagy sásózással érhetünk el leginkább.

A védnövények aratásánál mindenkor szem előtt tartandó, hogy a fiatal luczerna ápolásának igen fontos részét képezi a termését tevő kereszttek, vagy boglyáknak a tarlóról való gyors eltávolítása. Ezen művelet által nemcsak a fiatal luczerna-tarló egyenletes fejlődését segítjük elő, hanem a kereszttek és boglyák alatti kipusztulását is megakadályozzuk.

A luczernatarló őszi és tavaszi fogasolása elengedhetlen ápolási műveletét képezi, miért is keresztülvitele semmi körülmény között el nem ejtendő. Éppen ilyen fontos a víz-elvezető csatornáknak vagy barázdáknak alkotása vagy fenntartása is, hogy rohamosabb olvadások, vagy zápor esők szülte nagyobb víz-mennyiségek, tavak, vagy pocsolyák képződése nélkül elvezethetők legyenek.

Ha a gyomok irtását is célzó előmunkálatokat, t. i. a jó mély szántást és fogasolásokat nem a legnagyobb lelkiismeretességgel és szakavatottsággal végeztük volna, úgy elég hamar érezni fogjuk azok káros hatását a különféle gyomok fellépésében és sarjadzásában.

Ásványi Lajos.

A külföld komlótermése.

A londoni cs. és kir. főkonzulnak augusztus hó 3-ikáról kelt következő jelentését közöljük a „Földművelési Értesítő“ nyomán: az aratási kilátások nem oly biztatók ugyan, mint június hóban voltak, mindazáltal elég kedvezőek még most is.

Több, főként rossz helyen fekvő kertekben, melyek gondozására kevesebb gond fordított, kártékony rovarok szaporodtak el nagy mértékben, előmozdítván fejlődésükben a július 10-től július 21-ikéig tartó viharos és hideg időjárás által. Miután azonban az idő mégis jobbra fordult, a komlót fenyegető veszély hova-tovább tűnőben van. A termés eredményéről alig szolgáltatott még csak hozzávetőleges adatok sem, mert oly érzékeny s az időjárási viszonyoktól minden tekintetben függő növényfaj hozamáról, minő a komló, bajosan eszközölhető a becslés oly képen, hogy a valóságnak lehetőleg pontosan megfeleljen.

Az idén komlóval bevetett területről és annak kiterjedéséről még nem jelentek meg eddig él hivatalos kimutatások, azonban az valamivel mégis nagyobb lesz, mint a múlt évben volt. A komlóval bevetett terület nagyságát acresekben s a be- és kiviteli viszonyokat 1889-től bezárólag 1891-ig a következő táblázat tünteti fel:

	1889.	1890.	1891.
Termőter. acresekben	57.724	53.961	56.142
Termés métermázsa	497.811	283.629	436.716
Behozatott	200.690	188.028	195.264
Angol komló) kivitett	10.293	6.164	5.763
Külföldi és gyarmat komló kivitett	7.748	6.330	3.977

A piaci viszonyok szilárdak, de természetesen az utóbbi legnagyobb mértékben kedvezőtlen időjárás hatása alatt, a múlt évi komló ára sem emelkedhetett jelentékenyen.

Ha az ideai termés kielégítő lesz és a serfőzők hajlandóknak mutatkoznak a komló nagyobb mennyiségben való vételére, valószínűleg felenyire esnek le a mostani ár, ellenben nagyon jó termés mellett mindenesetre aránytalanul emelkednének az árak.

Az antwerpeni cs. és kir. konzul jelentése szerint: Belgium legfontosabb, sőt talán egyetlen komló termelő helye Alost környékén, nyugati Flandriában van. A legjelentékenyebb piac Antwerpen, hol vasárnapot és szerdát kivéve, a hét minden napján kereskednek komlóval. Alostban szombaton, Brüsszelben szerdán, Pomperingheben pedig pénteken tartják a komlóvásárokat.

Mindamellet, hogy a komlótermelés igen jelentékeny,*) a jól kifejlődött serfőződékhözatalra vannak utalva. A hiányt többnyire nürnbergi alkuszok közvetítése által pótolják s a szükséges mennyiség legnagyobb részben Bajorországból hozatik be.

Az osztrák és galicziai komló is igen keresett árucikk, azonban ez utóbbi nagyon drága s a volhyniai komlóval együtt rendszeren csak akkor vásárolják nagyobb mértékben, ha az árak különben is magasan állanak. Végül Németország is élénk részt vesz a komló behozatalban. Így például 1891-ben 11.323 (100 kilogrammos) köteget hoztak be Belgiumba, míg az 1890. évi behozatal csak 10.769 köteget tett ki.

Poperinghe homlöveteményei igen szépen állottak. A rovarkár, mely június hónapban mutatkozott, az idő felmelegedtével, megszűnt. A kedvező termés kilátásoknál fogva némi árhanatlás volt észlelhető Belgiumban is.

Julius utolsó hetében itt ott újra rovarok, néhol pedig üszög lépett fel, azonban ezek elmúltával a komló újra minden veszélytől mentesen állt. Csak legújában érkeznek ismét kedvezőtlen hírek: néhol rovarok pusztítanak a komlóban, máshol a „moississure“ nevű gomba felléptéről tesznek jelentést.

A mannheimi cs. és kir. konzul augusztus hó első feléről következőleg jelent: A vetések, melyek rövid idő előtt kifogástalanul állottak, a tropikus melegben sokat szenvedtek, úgy hogy az ideai termés az 1891-ikét aligha közelíti meg.

Az aratás csak három hét múlva veszi kezdetét s ezért a becslések sem eszközölhetők pontossággal. A korai komlóért, melynek szedését nem régen kezdték, mázsánként (a 50 kilogramm) 110—130 márkát fizetnek.

A berlini cs. és kir. főkonzul szeptember hó 1-én kelt jelentése szerint: A korai komlót általában szedik és a száraz időjárás előmozdítólag hat e munkára, holott a késői komlóra nagyon kívánatos volna az eső. Az új termés minősége mindenfelé meglehetősen kelt, mennyiségét illetőleg pedig úgy hiszik, hogy a múlt évinél nem lesz kevesebb s így Németország az idén is számíthat, mintegy 500.000 métermázsa komlóra. A komló vásár nagyon élénk volt, mert a serfőzők már legnagyobb részt elfogyasztották készletüket. Legnagyobb részt új áruval kereskedtek és az időjárási kilátások, valamint az újonnan aratandó komló minőségéhez képest az árak jelentékenyen hullámoztak.

*) Az ide vonatkozó becslések, hiteles statisztika hiányában, még nagyon földletesek. E szerint Alost átlagos termése 25—30.000, Poperinghe (város és falu) átlagos termése pedig 15—20.000 métermázsaát tesz ki évenként.

Nürnbergben következőleg jegyezték 50 kilogrammonként:

1892 évi piaci komló	I-ső rendű	130—140	márka
" " "	II-od	120—130	"
" " "	III-ad	105—115	"
" " "	Hegyi komló	140—148	"
" " "	Hallertraui-komló	145—155	"
" " "	Württembergi	142—150	"
" " "	Badischi-komló	135—148	"
1891. évi különböző helyeken termelt komló		120—130	"

Méhészeti kiállítás.

A német, osztrák és magyar méhészek ez idei, XXXVII. vándorgyűlése alkalmából, melyet Budapesten tartottak, az országos magyar méhészeti egyesület és a budapesti Kereskedelmi Múzeum az iparszarnokban nemzetközi méhészeti kiállítást rendeztek, mely f. hó 11-én nyílt meg.

Vámosy Mihály az országos méhészeti egyesület elnöke nyitotta meg a kiállítást és megnyitó beszédében hálással emlékezett meg a földmivélségi és a kereskedelmügyi m. kir. miniszterek, valamint Budapest fő- és székváros hatósága áldozatkész támogatásáról, továbbá a Kereskedelmi Múzeum igazgatóságáról, mely a kiállítás rendezési munkáját végezte.

A kiállításról, melyben 337 kiállító vesz részt, köztük 50 külföldi, a látogatók és a sajtó a legmelegebb elismeréssel emlékeztek meg.

Főlemlítendő, hogy ki van állítva mintegy 8000 üveg és 80 nagy bödön színméz. 200 üveg mézbor, mézszőr, mézlikör, mézeczet és a mézesbábos ipar számos terméke; 132 kaptár, igen sok méhészeti szerszám (igy pl. Kühne Ferenc egymaga közel százféle ilyen szerszámot állított ki) műlépek (melyekre nézve, úgy mint a kaptárakra nézve a magyar méhészet már nem szorul a külföldre) méhészeti taneszközök, szakkönyvek és szaklázok és végül (a Hattyszüzetten) élő méhek.

A kiállításon az erdélyrészi méhészek egyet is úgy saját maga, mint egyes tagjai által elismerésre méltó módon vett részt.

Hétfőn, szeptember 12-én, Lukács Béla kereskedelmi miniszter ur meglátogatta a kiállítást és egy óránál tovább időzött benne.

Ezután ő Nagyméltósága személyesen nyitotta meg a német, osztrák és magyar méhészek XXXVII-ik vándorgyűlését, üdvözölte a külföldről nagy számban megjelent hírneves méhészeket, hangsúlyozta a méhészet közgazdasági jelentőségét és kilátásba helyezte, hogy a kormány a méhészek törekvéseit ezentúl is támogatni fogja.

Ezután következett az elnökség megalakulása.

Az előző vándorgyűlés azt határozta volt, hogy — tekintettel Magyarország állami önállóságára — a vándorgyűlés állandó magyar alelnököt is választ.

Ilyennek a vándorgyűlés megválasztotta Máday Izidor osztálytanácsost, a ki azonban súlyos családi események miatt nem jelenhetett meg, úgy hogy helyettesének Borszéki Soma ny. osztálytanácsos választott meg.

A bejelentett felolvasások két ülést vettek igénybe.

A kiállítást Vámosy Mihály igazgató csütörtökön szept. 15-én rekesztette be és egyúttal kihirdették a díjakat.

A jury-bizottság által erdélyi kiállítóknak odaítélt díjak jegyzékét a következőkben közöljük:

I. csoport. Élő méhek: Erdélyből nem állítottak ki.

II. csoport. Kaptárak: Állami ezüst érem: Kolozsvári fogház. 1 arany: Gebhard Döme Kolozsvár. 3 ezüst forint: Kulisseky Endre Kolozsvár.

III. csoport. Méz: 1 arany: Csiky Imre Kolozsvár; Csiky Mariska Kolozsvár; Csiky Vidor Kolozsvár. 3 ezüst forint: M. Fogarassy Vilmos Kolozsvár; Gebhard Döme Kolozsvár; Csiky

Lukács Kolozsvár; László Antal Szamos-Ujvár. 1 ezüst forint: Papp János Kolozsvár; Péterfi Gyula Szamos-Ujvár. Elismerő oklevél: báró Bánffy Ernő Kolozs-Borsa; Erdélyi méhészegylet; Kiss Béla Kolozsvár; Tamásy Péter Dezmér; Voith Gergely Szamos-Ujvár; Duha Melania Kolozs-Kara; Páll Kristóf Szamos-Ujvár; Balogh József Kolozsvár; Bodor Erzsébet Kolozsvár; Csiki János Korond; Glück József Kolozsvár; Laffer József Kolozsvár; Orbán Józsefné Kolozsvár; Tamásy Antalné Kajántó; Zagoni József Kolozsvár; Horváth János Maros-Ludas.

IV. csoport. Méztermékek: Első egyleti aranyérem: Erdélyrészi méhészegylet; állami bronzérem: Gebhard Döme Kolozsvár; Virág Ferenc Kolozsvár. Egyleti bronzérem: Bodor Lajos Kolozsvár; Turcsányi Gyuláné Kolozsvár. Egyleti tiszteletdíj 5 arany: Bodor Erzsébet Kolozsvár. 3 arany: Horváth Emilia Nagy-Szeben. Tiszteletdíj 1 arany: Campian Illés Gyó-Várhegy. Tiszteletdíj 3 ezüst forint: Voith Gergely Szamosujvár.

V. csoport. Méhészeti eszközök: Egyleti ezüstérem: Gebhard Döme Kolozsvár. Állami bronzérem: Máté Mihály Kolozsvár. Egyleti bronzérem: Kva Mátyás Kolozsvár.

VI. csoport. Taneszközök: Elismerő oklevél: Erdélyi méhészegylet Kolozsvár.

A kiállítás hivatalos berekesztése után megnyílt a mézvásár, melyet a Kereskedelmi Múzeum igazgatósága rendez és mely október 31-ig mindennap a. e. 9—12-ig és a. u. 3—6 óráig lesz nyitva.

Értesítés

a kolozsmonostori m. kir. gazdasági tanintézetbe való fölvételről.

A kolozsmonostori m. kir. gazdasági tanintézetben az 1892—93-ik tanévre való fölvételek október 1—8 napjai alatt történnek

Rendes hallgatókúlfölvételnek azok, a kik legalább:

a) hat gymnasialis osztályt, vagy VI reál osztályt vagy kereskedelmi-akadémiát (felsőbb kereskedelmi iskolát) végeztek, vagy a polgári iskola VI. osztályát általános jó osztályzattal végeztek;

b) a belépni óhajtoknak szülőik, vagy gyámjaik beleegyezését kell birniok s ezek részéről biztosítva kell lenniök, hogy a szükségességgel, valamint a költségekkel el fognak láttatni;

c) kimutatni tartoznak, hogy himlő ellen beoltattak.

Vendég hallgatókúlfölvételnek:

a) nagy kora férfiak.

b) főiskolák hallgatói.

c) kiskorúak, kiknek azonban a fölvétel iránt előzőleg folyamodniok kell.

Fölvétel végett a belépni szándékozók az igazgatóságnál kellend jelentkezniök.

Tandij és egyéb fizetendők:

Tandij fejében félvenként 10 frt, olvasóköri díj fejében félvenként 2 frt fizetendő, kerti eszközök beszerzésére 4 frt fizetendők.

Beiratkozás alkalmával egyszer s mindenkorra öt forint biztosítéki díj fizetendő le, mely a hallgatók által esetleg okozott károk megtérítésére szolgál. Ezen biztosítéki összeg a tanév végén vissza adatik.

Vendég hallgatók tandija tárgyaként 4 frt.

Oly hallgatók kik érettségi bizonyítványt birnak s kimutatni képesek, hogy már előzőleg valamely gazdaságban egy évi gyakorlaton voltak, az első tanév elengedésével azonnal II. évre vehetők fel.

A tanintézetben rendszeresített állami ösztöndíjak, valamint konviktsusi fizető helyek ez idő szerint már betöltve vannak.

A tanintézet szervezetét, vizsgarend és feyelmi szabályzatát, valamint a tanintézetbe lépő

fontos egyéb tudni valókat tartalmazó füzetet, az igazgatóság, az érdeklődőknek, díjmentesen megküldi.

A m. kir. gazdasági tanintézet igazgatósága.

Kormányintézkedés.

Eladó európai szőlővesszők. A földm. m. kir. miniszteriém f. é. 39.952 sz. a., a kecskeméti m. kir. állami Miklós-telepen az 1893. év tavaszán eladó európai szőlővesszőkről, a következő hirdetést bocsátotta ki.

I. A vesszők ára és kiadási ideje. Európai fajtájú gyökeres és sima szőlővesszők 1893. év tavaszán a következő áron adatnak el:

a) Borfajok. 1. Vörös bortermők; Aramon, Alicant bouchet, Carignan, Carbenet Franc, Carbenet sauvignon, Durif, Kadarka, Kék frankos, Lagerin, Merlot, Malbec, Nagy burgundi, Kis burgundi, Oportó, Petit bouchet, Szent-Lőrincz, Teroldegó. A gyökeres vesszők ára ezer darabonként 15 frt, sima 6, 8, 10 frt.

2. Fehér bortermők: Auvergnas gris, Ezerjő, Furmint, Fehér bakator, Kövi dinka, Kövér szőlő, Mézes fehér, Olasz riesling, Piros tramini, Piros veltelini, Piros dinka, Piros bakar, Rajnai riesling, Semillon Sauvignon, Slankamenka, Szerémi zöld, Sárfehér, Zöld sylváni, Zöld veltelini, Zierfandli. A gyökeresek ára ezrenként 12 frt, sima 8 frt.

b) Csemegefajok: Chasselas blanc croquant, Chasselas rouge, Chasselas de fonteneblo rouge, Muscat Lunel, Muscat frontignan, Muscat d'Alexandrie blanc, Madelaine Angevine, Madelaine Royale, Passatutti. Gyökeresek ára ezrenként 30 frt, sima 15—20 frt.

Egyikből, másikkól vagy gyökeres, vagy sima nem kapható.

A legkisebb megrendelhető mennyiség 100 darab gyökeres vagy sima vessző. Ennél kevesebb egy-egy fajból nem adatik el.

A telep fajgyűjteményéből származó s csak kisebb mennyiségben rendelkezésre álló bor- és csemege-szőlő-fajokból sima vesszők csak a telep-igazgatóság belátása szerinti összeállításban — a borvidékek igényeinek szemmel tartása mellett — adatnak ki a következő áron:

1 Borfajokból 100 drb. simavessző 1 frt.

2. Csemege-fajokból 100 drb. simavessző 2 frt.

Ezen vesszőkből is a megrendelhető legkisebb mennyiség 100 darab.

Ezen vesszőkből 100 darab azonban több fajból állítottatik össze. A fajok ez esetben is külön megjelölve csomagoltatnak.

A szőlővesszők áraban a csomagolás és a kecskeméti vasútállomáshoz való szállítás költségei befoglaltatnak.

II. Megrendelési iverk. Hogy a termelőknek a szőlővesszők beszerzése iránti lépések megkönnyíttessenek, bélyegmentes megrendelési iverk adatnak ki.

Ezen bélyegmentes megrendelési iver az illető termelő által, a rovatok megfelelő kitöltésével, egyszerűen aláírandó és beküldendő.

Ily megrendelési iverk — szóbeli vagy írásbeli megkeresésre — szereshetők, Erdélyt illetőleg:

a) A földmivélségi ministeriumtól.

b) A m. kir. vinczellériskola igazgatóságától Nagy-Ényeden.

c) Az állami Miklós-telep igazgatóságától Kecskeméten.

d) Fekete Pál szőlőszeti és borászati vándortanítótól, Dicső-Szent-Mártonban.

III. Hová küldendők a megrendelések? A kitöltött bélyegmentes megrendelési iverk a földmivélségi magy. kir. ministeriumhoz terjesztendők be és pedig legkésőbb 1892. évi október hó 30-áig.

A jelzett határidőn túl beérkező megrendelések figyelembe nem vétetnek.

GERGELY FERENCZ

Kolozsvártt, Fötér 21. saját ház

gazdasági gyógyanyagok és gazdasági kellékek

legnagyobb raktára, ajánl a n. é. gazdaközönség részére legolcsóbban

Tejoltó kivonat Maager féle 1 kilós üveg 1 frt 20 kr.

használati utasítás minden üvegen jelezve.

eredeti üvegekben a 5 kiló, 1 kiló, 125 gramm

8 frt. 1 frt 85. 45 kr.

Cerolin szappan állatok mosására	1 kiló — 60 kr.
Antimonium porban	100 " 18 — "
Carbolsav vegytiszta fehér jegeces	1 " 1 50 "
Carbolsav nyers 30% hordó számra	100 " 18 — "
Carbolineum legjobb faj " "	100 " 18 — "
Carbolsavas méz piros	100 " 15 — "
Chlormész 100 fokos	100 " 18 — "
Csudasó (Sal glauberi)	100 " 8 — "
Gelatin francia bortisztításhoz	1 " 1 40 "
Gépolaj pugliai hordószámra	100 " 48 — "
Gépolaj amerikai hordószámra	100 " 24 — "
Higanykenőcs	1 " 2 20 "
Kénkövirág	100 " 18 — "
Kékkő I.	100 " 28 — "
Keserűs hordószámra	100 " 8 — "
Kocsikenőcs sárga	100 " 8 — "
Kátrány fekete hordószámra	100 " 6 — "
Maró szóda (Aetznatron) 100 fokos	100 " 22 — "
P-troleum Amerikai hordószámra	100 " 20 — "
Petroleum brassói I.	100 " 18 — "
Portland Cement	100 " 4 — "
Roman Cement(hydraul méz	100 " 2 20 "
Repezoatj tisztított hordószámra	100 " 42 — "
Salicylsav jegeces	1 " 10 — "
Salicylnatron	1 " 10 — "
Szőlőcukor táblákban	100 " 34 — "
Terpentinolaj lengyel	100 " 40 — "

Legnagyobb raktár

olajbatört festékek, szobapadló lakfestékek, butor-lakkok, angol kocsilakkok, firneiss, ecsetek és minden szükséges gazdasági és házi cikkéből.

Legolcsóbb és legnagyobb fűszer áru raktár.

Szolid elv, olcsó árak, jó portéka

Az üzletet virágzóan fenntartja!

Becses megbízásait kérve, vagyok alázatos tisztelettel

78. (8-10)

Gergely Ferencz.

Mayfarth Ph. és társa

mezőgazdasági gépek gyárában

Bécs II. Taborstrasse 76. sz.

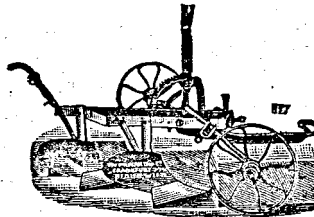
minden nagyobb kiállításon első díjjal kitüntetve készülnek a legjobb:

Megnyit 1872-ben.

Foglalkoztat 600 munkást.

Ékek
1, 2, 3, 4 szántóval;
Boronák és hengerek
földekre és rétekre;

Sajtók
minden célra, valamint
bor- és gyümölcsajto-
lásra;

Aszaló készülékek
gyümölcs és főzelékekre,
valamint egyéb ipari czé-
lokra;

Önműködő
szőlő- és növényper-
metezők.

Cséplőgépek, kézi-, emelő csiga- és gőzerőre; szecska- és ta-
karmányvágó; daráló-malmok; répavágók; zöld takarmány-
sajtók (Blunt szab.); gabnaszelelő rosták; kukorica-morzso-
lók; hordozható katlan tűzhelyek mint takarmány-fűlesztők és
77 (8-10) mosó-készülékek ipari czélokra.

Árjegyzékek ingyen.

Képviselők kerestetnek.

GANZ ÉS TÁRSA

vasöntő és gépgyár részvény-társaság

BUDAPESTEN.

Ajánlanak kéregöntött kerekeket és kereszteléseket, hen-
gerszékeket kéregöntött hengerekkel,

vasuti kocsikat, fordító korongokat, turbinákat,
közlőképeket és zúzógépeket.

Villanyvilágításhoz való berendezéseket s erőátvitelt

104 (2-17) nagyobb távolságokra is.

Zsilipeket és átereszeteket, vasuti felszereléseket, malom-
és gyárberendezéseket, különféle gép- és építési munkákat.

Aczelöntés. Gázmotorokat álló vagy fekvő egy vagy két hengerű.

Alakult
1856

Legjobb és legolcsóbb sorvetőgépek!

Alakult
1856.

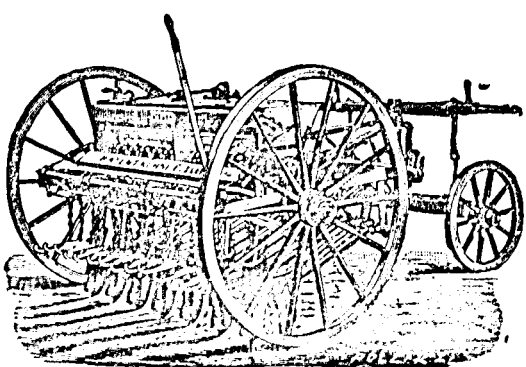
KÜHN E.

GAZDASÁGI GÉPGYÁRA MOSONBAN.

Főraktár: Budapest VI. ker. Váci-körút 21. szám.

Ajánlja a t. gazdaközönségnek a legnépszerűbb s már eddig több mint 12,000 példányban elterjedt és kedvelt.

Szab. HUNGÁRIA-DRILL sorvető-gépeit.

Uj! „JUBILEUM-DRILL.” Uj!
könnyű és olcsó sorvető-gép.

„BALANCE-HUNGARIA-DRILL”
legjobb sorvető hegyes vidékre!

Szóróvető-gépek: Egy és kétvasu ohók,
Laacke-féle boronák, „Triumph“-szelölő,
Backer-féle rosták, konkoly-választók,
szecska-vágók, répavágók stb.

Árjegyzékek bérmentve.

A Közművelődés Irodalmi és Műnyomdai

Részvény-Társaság

KOLOZSVAR (FIÓKÜZLET BRASSÓBAN)

szives figyelmébe ajánlja a modern graphikai kö-
vetelményeknek megfelelően berendezett

Könyvnyomdáját

mely újabban a legdiszesebb betűkkel szaporitta-
tott s így a legkényesebb igényeket is kielé-
gítheti. 90 (32-x)

Könyvnyomdája, Lithographiája

melyben a legjelesebb erők s a legkitünőbb gépek
vannak alkalmazva, a fővárosi és külföldi nagyobb
műintézetek méltó versenytársa.

Árai határozottak, olcsók.

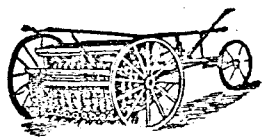
Vidéki megrendeléseket pontosan teljesít.

Előfizetéseket elfogad az

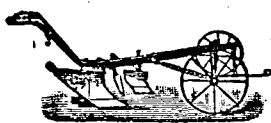
„1848—49. TÖRTÉNELMI LAPOK”-ra.

Ára negyedévre 1 frt.

EGYETEMES EKÉKET

97 (7-10)

két- és háromvasu ekéket, sorvető-gépeket, boronákat és hengereket, valamint szecska- és répvágó-gépeket, daráló-malmokat, kukorica-morzsolókat, takarmányfüllesztő-készülékeket stb. stb. a legnagyobb választékban és minden versenyt kizáró áron szállít:

Umrath és társa mezőgazdasági gépgyára
Budapest váci-körút 60.

Arjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

Arjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

Magyar Francia

Biztosító Részvénytársaság Budapesten.

(Alapított 1879-ben.)

Biztosítéki alapok: 7 millió forint. Évi díjbevétel: 5 millió forint.

A társaság fennállása óta kifizetett kártérítések összege: 58 millió forint.

Elnök: *Ügyvezető-igazgató:*
Nagyméltósága Beniczky Ferencz úr, Ferenchich Vimos úr.
Pestmegye főispánja stb.

Biztosít:

Tűzkárok ellen: házakat, gyárakat, butorokat, áruraktárakat, üzleti és gyári berendezéseket, termény és takarmány készleteket, marhaállományt s egyéb ingó vagyont.

A társaság által kezdeményezett mezőgazdasági általános biztosítás nagyobb birtokosok részéről különös figyelmet érdemel a feltételek szabadelvűsége és a díjak olcsóságánál fogva.

A díjfizetés összel eszközölhető, a mennyiben váltó fedezet is elfogadtatik.

Balesetekre tőkét, egyénenként, vagy csoportonként gyári munkásoknak, tűzoltói testületeknek, gazdasági személyzetnek stb., halál, munkaképtelenség, vagy ideiglenes keresetképtelenség esetére.

Élet- és halál esetre tőkét, azonnal vagy később kezdődő éjjáradekokat, a legalkalmasabb módon és legolcsóbb díjak mellett.

Életbiztosítás tíz krajczár heti díj-fizetéssel alkalmas temetkezési költségekre, valamint tőke szerzésül kevésbé vagy nosok részére.

Az előforduló károk gyorsan és méltányosan rendeztetnek!
Bármily irányban felvilágosításokkal szívesen szolgál Kolozsvárt
99 (6-10) *Az Erdélyrészi Vezérügynökség.*

Gámán Zsigmond. Csermák Gyula.

Nyers Carbolsavat,

Carbolsavaszmet, Carbolport,

Carbolineumot, aszfalt elszigetelő lemezeket

fekete és vörös tetőlakkot

Aszfalt-pépfedellemezeket

elismert kitűnő minőségben gyárt és ajánl

BIEHN JÁNOS

102 (4-10) aszfalt- és vegyészeti kátránytermékek gyára

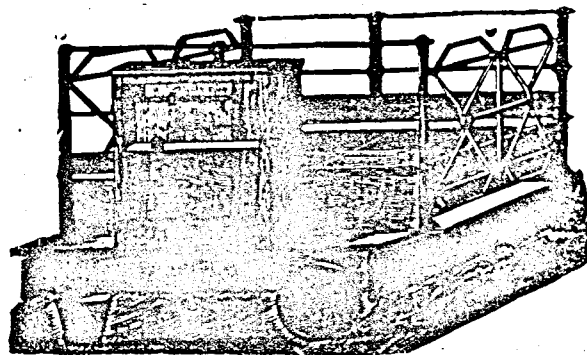
BUDAPESTEN, IX. Ferencz-körút 46. sz.

FAIRBANKS-mérlegek

a legtökéletesebb mérleg-szerkezetek.

A szabadalmazott Fairbanks-mérlegek százados rendszertűek, tolósúlyos fémmerő-karral bírnak és a hidra tett terhet minden ponton egyenlően mérlegelik.

Gazdasági-szeker-, marha- és zsák-mérlegeinket czélszerű és a czél-nak megfelelő szerkezetüknel fogva különösen a gazdák, gazdaságok és ura-

dalmak részére a legmelegebben ajánlhatjuk. Gazdasági egyesületi tagok árkedvezményben részesülnek. Gyár: Ujpest. Központi iroda és raktár: Budapest, Andrássy-út 12 sz.

80 (15-26)

JOHN BLOCK, vezérigazgató.

A tavaszi vetéshez ajánlunk!

mindennemű műtrágyákat és pedig:

spodium- és csontsuperphosphatot, kénsavas ammóniák, káli, chilisalétrom, szarv- és csontliszteket szavatolt tartalommal a legjutányosabb árak mellett.

Figyelmeztetés. Az orsz. magyar gazdasági egyesület 1891. évben a különböző műtrágyagyárosoktól beérkezett műtrágya-ajánlatokat elbírálás alá vévén, mint legjutányosabbat a mi gyártmányunkat ajánlja, különösen kiemelve, hogy részünkről tisztán szerves anyagok szállítatnak, melyek a legkitűnőbb növényi tápszert szolgáltatják. (Lásd „Gazdasági Lapok” 1891. márczius 8-iki 10. 83 (39-52) számát.)

Arjegyzékkel kívánatra készséggel szolgálunk.

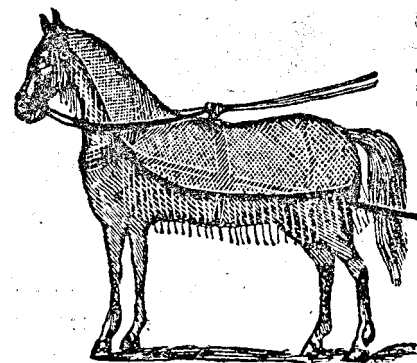
Első pesti spodium-, enyv-, műtrágya-vegyi termények gyár részvény-társulat.

Központi iroda:
Budapest. VI. váci-körút 31.

Bujánovics Sándor,
elnök.

Mindennemű gazdasági kötélárukat,

u. m.: lóistráng, kötőfék, rudalókötél, kéveköttő-zsinórok, dohány-zsineget, gabnászakokat, takaró- és vízmentes ponyvákat, valamint különlegeségeket kocsizó lóhálók, tornaszerek és függő-ágyakból legjutányosabban ajánlanak

BLEIER és WEISZ

100 (4-13)

kötélgyárosok

BUDAPEST, Károly-körút 1. szám alatt (a Kerepesi-ut sarkán).